

Ιεροί Κανόνες εκ του Πηδαλίου

ΚΑΝΩΝ ΜΕ' (45), ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

«Επίσκοπος, ή Πρεσβύτερος, ή Διάκονος αιρετικούς συνευξάμενος, μόνον, αφοριζέσθω, ει δε επέτρεψεν αυτοίς, ως κληρικούς ενεργήσαι τι, καθαιρείσθω».

Ερμηνεία

Ο παρών Κανών διορίζει, ότι όποιος Επίσκοπος, ή Πρεσβύτερος, ή Διάκονος ήθελε συμπροσευχηθή μοναχά, αλλά όχι και να συλλειτουργήση με αιρετικούς ας αφορίζεται. Επειδή όποιος με τους αφωρισμένους συμπροσεύχεται (καθώς τοιούτοι είναι οι αιρετικοί), πρέπει να συναφορίζεται και αυτός, κατά τον Ι' των αυτών Αποστόλων. Ει δε και εσυγχώρησε εις τους αιρετικούς αυτούς να ενεργήσουν κανένα λειτούργημα, ωςάν κληρικοί, ας καθαιρήται, επειδή όποιος κληρικός συλλειτουργήσει με καθηρημένους (καθώς τοιούτοι είναι και οι αιρετικοί, κατά τον Β' και Δ' της Γ') συγκαθαίρεται και αυτός, κατά τον ΙΑ' των Αποστόλων. Πρέπει γαρ τους αιρετικούς να μισούμε και να αποστρεφόμεθα, αλλά όχι ποτέ και να συμπροσευχώμεθα με αυτούς ή να συγχωρούμεν εις αυτούς να ενεργήσουν τι εκκλησιαστικόν λειτούργημα, ή ως κληρικοί, ή ως ιερείς.

Συμφωνία

Ο δε ΞΕ' Αποστολικός λέγει, ότι όποιος εμβή εις συναγωγήν αιρετικών δια να προσευχηθή, κληρικός μεν ων, ας καθαιρήται, λαϊκός δε, ας αφορίζεται. Η δε εν Λαοδικεία, κατά μεν τον ΣΤ' αυτής, δεν συγχωρεί να εμβαίνουν οι αιρετικοί εις την εκκλησίαν, κατά δε τον ΛΒ' δεν πρέπει, λεγει να λαμβάνει τινάς τας παρά των αιρετικών ευλογίας, οι οποίες είναι αλογίες, και όχι ευλογίες, αλλά ουδέ πρέπει να συμπροσεύχεται τινάς με αιρετικούς ή σχισματικούς κατά τον ΛΓ' της αυτής. Ο δε ΛΔ' αναθεματίζει τους αφίνοντας τους μάρτυρας του Χριστού και πορευομένους εις τους ψευδομάρτυρας των αιρετικών. Ο δε Θ' Τιμοθέου δεν συγχωρεί να στέκονται παρόντες αιρετικοί εν τω καιρώ της Θείας Λειτουργίας, έξω μόνον αν υπόσχωνται να μετανοήσουν, και να αφήσουν την αίρεσιν. Αλλά και ο Θ' της εν Λαοδικεία αφορίζει τους Χριστιανούς όπου πηγαίνουν εις τα κοιμητήρια, ή μαρτύρια των αιρετικών δια να προσευχηθούν, ή χάριν ιατρείας των ασθενών αυτών. Αλλά ούτε πρέπει να συνορτάζη κανείς

Χριστιανός με τους αιρετικούς, ούτε να δέχεται τα παρ' αυτών πεμπόμενα εις αυτόν δώρα της εορτής των, κατά τον ΑΖ' της αυτής εν Λαοδικεία.

Κανών ΙΕ' (15), της πρωτοδευτέρας συνόδου

Εκείνα όπου οι ανωτέρω Κανόνες edιώρισαν περί Επισκόπων και Μητροπολιτών, τα αυτά διορίζει, και πολλώ μάλλον, ο παρών Κανών, περί Πατριαρχών, λέγων ότι, όστις Πρεσβύτερος, ή Επίσκοπος, ή Μητροπολίτης ήθελε χωρισθή από την συγκοινωνίαν του Πατριάρχου Αυτού, και δεν μνημονεύη το όνομα αυτού κατά το σύνηθες (ο Μητροπολίτης δηλ. μόνος ο γαρ Πρεσβύτερος του Επισκόπου του το όνομα μνημονεύει, ο δε Επίσκοπος του Μητροπολίτου του) προτού να φανερώσουν τα κατά του Πατριάρχου αυτών εις την Σύνοδον, και παρά της Συνόδου αυτός να κατακριθή ούτοι, λέγω, πάντες να καθαιρώνται παντελώς, οι μεν Επίσκοποι και Μητροπολίται, πάσης Αρχιερατικής ενεργείας, οι δε Πρεσβύτεροι, πάσης Ιερατικής. Πλήν ταύτα μεν να γίνωνται, εάν δια εγκλήματα τινα, πορνείαν θετέον, ιεροσυλίαν και άλλα, χωρίζονται οι Πρεσβύτεροι από τους Επισκόπους των, οι Επίσκοποι από τους Μητροπολίτας των, και οι Μητροπολίται από τους Πατριάρχας των(1), **εάν δε οι ρηθέντες πρόεδροι ηναι αιρετικοί, και την αίρεσιν αυτών κηρύττουσι παρρησία(2), και δια τούτου χωρίζονται οι εις αυτούς υποκείμενοι, και προ του να γένη ακόμη συνοδική κρίσις περί της αίρέσεως ταύτης, οι χωριζόμενοι αυτοί, όχι μόνον δια τον χωρισμόν δεν καταδικάζονται, άλλα και της τιμής της πρεπούσης, ως ορθόδοξοι, είναι άξιοι, επειδή, όχι σχίσμα επροξένησαν εις την Εκκλησίαν με τον χωρισμόν αυτόν, άλλα μάλλον ηλευθέρωσαν την Εκκλησίαν από το σχίσμα και την αίρεσιν των ψευδεπισκόπων αυτών. Όρα και τον λά. Αποστολικόν.**

(1)Αγκαλά και ο λα'. Αποστολικ. Ανεύθυνον κρίνη και τον χωριζόμενονεάν γνωρίζη αυτόν και άδικον. (2)Από τον λόγον τούτον του κανόνος φαίνεται ότι δεν πρέπει τινάς να χωρίζηται, κατά τον Βαλσαμωνά, από τον Επίσκοπον του, εάν αυτός έχη μεν καμμίαν αίρεσιν, την φυλάττει όμως εις το κρυπτόν και δεν την κηρύττει τυχόν γαρ αυτός πάλιν αφ' εαυτού μετά να διορθωθή.

ΚΑΝΩΝ ΜΣΤ' (46), ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

«Επίσκοπον, ή Πρεσβύτερον αιρετικών, δεξαμένους βάπτισμα, ή θυσίαν, καθαιρείσθαι προστάσσομεν, τις γαρ συμφώνησις Χριστώ προς Βελίαν; Ή τις μερίς πιστώ μετά άπίστους;»

Ερμηνεία

Οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί πρέπει να αποστρέφονται τους αιρετικούς, και τας των αιρετικών τελετάς. Μάλλον δε αυτοί, οι αιρετικοί δηλαδή πρέπει να ελέγχωνται και να νουθετώνται από τους Επισκόπους και Πρεσβυτέρους, μήπως ήθελαν καταλάβουν και επιστρέψουν από την πλάνην των. Δια τούτο ο παρών Κανών διορίζει ότι, όποιος Επίσκοπος, ή Πρεσβύτερος ήθελεν αποδεχθή ως ορθόν και αληθινόν το βάπτισμα των αιρετικών ή την παρ' αυτών προσαγομένην θυσίαν, ο τοιούτος, προστάζομεν να καθαιρεθή. Επειδή ποίαν συμφωνίαν έχει ο Χριστός με τον διάβολον; Ή ποίαν μερίδα έχει ο πιστός με τον άπιστον; Διότι εκείνοι όπου δέχονται τα παρά των αιρετικών, ή τα όμοια φρονήματα εκείνων έχουσι και αυτοί, ή το ολιγώτερον δεν έχουσι προθυμίαν να ελευθερώνουν αυτούς από την κακοδοξίαν των. Οι γαρ συνευδοκούντες εις τας εκείνων τελετάς, πώς δύνανται να ελέγξουσιν αυτούς δια να παραιτήσουν την κακόδοξον και πεπλανημένην των αίρεσιν;

ΚΑΝΩΝ ΞΕ', ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

«Εί τις Κληρικός, ή Λαϊκος εισέλθοι εις συναγωγήν Ιουδαίων, ή αιρετικών προσεύξασθαι, και καθαιρείσθω, και αφοριζέσθω».

Ερμηνεία

Μέγα αμάρτημα λογιάζει ο παρών Κανών το να έμβη τινάς Χριστιανός μέσα εις συναγωγήν, ή αιρετικών, δια να προσευχηθή. Τις γαρ μερίς πιστώ μετά απίστου, κατά τον θείον Απόστολον; Διότι, <...> πόσω μάλλον παρανομεί ο Χριστιανός εκείνος όπου συμπροσεύχεται με τους σταυρωτάς του Χριστού; Αλλά και η των αιρετικών εκκλησία και σύναξις, ως εναντία φρονούσα εις τους Ορθοδόξους, δεν πρέπει να τιμάται, αλλά μάλλον να αποβάλληται. Όθεν και ο παρών Κανών διορίζεται, ότι, όποιος Κληρικός, ή Λαϊκός, ήθελεν έμβη μέσα εις συναγωγήν των Ιουδαίων, και αιρετικών χάριν προσευχής, ο μεν Κληρικός, ως μεγάλα αμαρτήσας, ας καθαίρηται εν ταυτώ, και ας αφορίζηται, ο δε λαϊκός, ας αφορίζηται μόνον. <...> Η, ορθότερον, καθώς άλλοι ερμηνεύουσιν, ο μεν Κληρικός ο εις συναγωγήν Ιουδαίων, ή αιρετικών εισελθών δια να προσευχηθή, ας καθαίρηται, ο δε Λαϊκός ας αφορίζηται.